

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Sverre W. Monsen AS

SVERRE W. MONSEN
SINCE 1868

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Sverre W. Monsen AS oppfyller våre krav
til basisnivå. Les mer om basisnivå [her](#).*

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

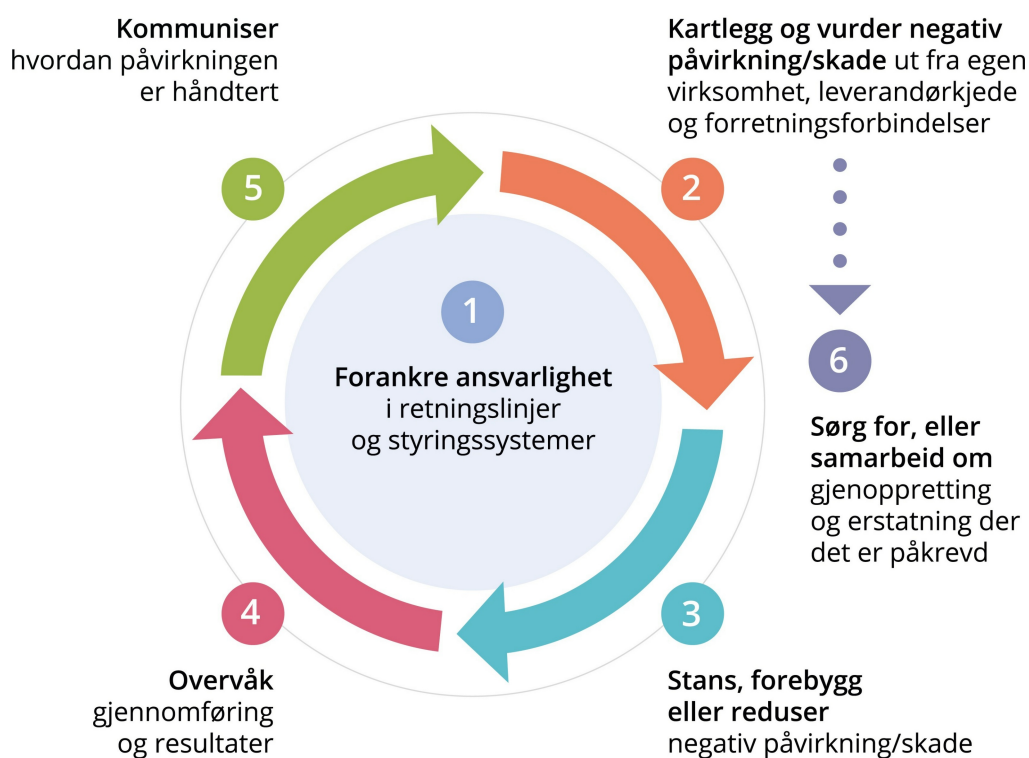
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Sverre W. Monsen AS (SWM) er ledende leverandør i Norge av arbeidstøy og andre tekstiler til sykehus, helsevesenet, industrielle vaskerier, hotellbransjen, facility, offshore m.fl. Det har vi vært siden 1868.

Vi har ikke egen produksjon, men kjøper produksjonskapasitet hos strategiske leverandører som vi har samarbeidet med i lang tid. 56% av våre tekstiler ble i 2023 produsert i Pakistan, 2,5% i Kina, 1,5% i India og 40% i Europa.

SWM følger FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Selskapet omfattes av Åpenhetsloven og rapporterer årlig til Etisk handel Norge basert på OECDs rammeverk for aktsomhetsvurderinger. Vi er også medlem av Amfori, som følger opp alle våre strategiske leverandører i henhold til BSCI's code of conduct.

Sverre W. Monsen AS støtter alle FNs bærekraftsmål, men har valgt å fokusere vårt arbeid rundt de vi anser som mest relevant for vår virksomhet.

Som del av en bransje som potensielt kan påføre skade på mennesker og miljø, tar vi vårt samfunnsoppdrag på alvor. Vi ønsker å være en ansvarlig arbeidsgiver, leverandør, innkjøper og samarbeidspartner. I tillegg til å benytte OECDs generelle rammeverk for aktsomhetsanalyser, benytter vi OECDs veiledning for aktsomhetsvurderinger for sko- og tekstilbransjen og DFØ's risikoveileder for brudd på grunnleggende menneskerettigheter i produksjon av arbeidstøy, fottøy og tekstil. Vi benytter også mange andre anerkjente kilder i vårt arbeid med risikokartlegging og aktsomhetsanalyser. Vi har benyttet Amforis Contry Risk Classification som overordnet verktøy for å vurdere risiko på landnivå. De Europeiske landene vi handler fra har en svært lav score på risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Basert på landrisiko har vi derfor konsentrert vår ytterligere risikokartlegging på vår leverandørkjede i Asia.

SDG 12, Ansvarlig forbruk og produksjon

Dette er vårt høyest prioriterte bærekraftsmål. Det er anslått at tekstilbransjen alene står for ca. 6,7% verdens klimagassutslipp (Quantis, 2018).

Tekstilbransjens største negative påvirkning på miljøet skriver seg fra overforbruk av klær. Selv om vårt selskap ikke er en del av fast fashion-bransjen, som er ansvarlig for store deler av samfunnets overforbruk, har likevel også vi et viktig oppdrag med å bidra til reduksjon av overforbruk hos våre kunder.

Vi jobber derfor målrettet med våre største kunder for at de skal redusere sine innkjøp. Dette kan de gjøre ved å planlegge sine innkjøp godt, ved å ikke skifte ut kolleksjoner før de er utslitt, ved å chippe sine tekstiler for å følge hele livsløpet, og ved å sørge for at tekstilene faktisk benyttes til de er helt utslitt og klar for resirkulering.

Arbeidsforholdene i deler av tekstilbransjen kan være svært utfordrende. I Pakistan, hvor vi har vår hovedproduksjon, anses det generelt å være høy risiko for brudd på arbeidstakerrettigheter, menneskerettigheter og HMS. Vi benytter derfor bare leverandører som har forpliktet seg til å skape gode og trygge arbeidsplasser, og vi har aktiv dialog med dem om våre forventninger til ansvarlighet. Vi stiller krav om at alle våre leverandører skal følges opp med anmeldte og uanmeldte revisjoner av Amfori i henhold til BSCI's code of conduct. Ved eventuelle avvik følger vi opp at avvikene lukkes. Vi anerkjenner at slike revisjoner ikke er tilstrekkelig til å sikre ivaretagelse av arbeidernes rettigheter. Rapporten Not fit for purpose (MSI Integrity, 2020), tar til orde for at slike standarder i liten grad har positiv innflytelse på menneskerettigheter, men at de kan være nyttig for bygge tillit og opplæring. Vi har derfor et sterkt søkelys på å bygge tillit hos våre leverandører for å lære mer om hva vi selv kan bidra med for å redusere risiko for brudd. Vi ser på egen innkjøpspraksis som viktig i så måte, og har erfart et viktig tiltak i innkjøpsprosessen vår handler om ordretid. Vi har langsiktige samarbeid med våre leverandører, og har valgt å sette de største ordrene hos leverandører som har jobbet målrettet med bærekraftige tiltak gjennom mange år. Vi setter produksjonsordrer ca. 6 måneder frem i tid slik at leverandørene kan planlegge sin fremtidige produksjon. Dette medfører blant annet at arbeiderne har en forutsigbarhet for at de har jobb frem i tid. Planlegging av produksjon fører også til at fabrikkene kan unngå unødig bruk av overtid på grunn av tidspress fra oss som kunde. Vi er også nøye på å betale våre forpliktelser i tide slik at leverandørene kan betale lønn til arbeiderne til avtalt tidspunkt.

Ansatte i vårt selskap er på besøk i fabrikkene flere ganger i året, og er av den oppfatning at arbeiderne har gode

arbeidsforhold på alle fabrikkene. Overordnet risiko i Pakistan viser at det er høy risiko for at arbeidere ikke har reell fagforeningsfrihet og kollektive forhandlinger. En kartlegging i egen leverandørkjede har vist at det eksisterer en skepsis til fagforeninger blant fabrikkere. Vi har derfor satt fagforeningsfrihet og kollektive forhandlinger på vår prioriteringsliste, og vi skal søke konkret kunnskap om faktiske forhold i leverandørkjeden vår ved hjelp av ressurser som Etisk Handel Norge, kontaktperson fra ILO ved den norske ambassaden i Pakistan, og andre. Vi skal bruke vår innkjøpsmakt til å påvirke våre leverandører til å behandle arbeidere som er organisert i fagforeninger rettferdig. Vi skal også oppmuntre til kollektive forhandlinger slik at arbeiderne har reell forhandlingsmakt og kan adressere sine krav.

SDG 8, Mål 8, Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Våre eiere er opptatt av at arbeiderne i vår leverandørkjede skal ha en lønn de kan leve av. Minimumslønn dekker sjelden alle nødvendige levekostnader. Gjennom Amfori sine verktøy har vi beregnet levelønn i de ulike provinsene vi opererer i. Via tredjepartsrevisjoner er det sjekket at alle arbeidere som jobber på fabrikkene vi benytter har minimumslønn, og via dialog med leverandørene har vi fått informasjon om at mange arbeidere har en levelønn, og noen av de mest kvalifiserte arbeiderne har langt over levelønn også. De som har minimumslønn er arbeidere som utfører operasjoner som ikke krever høye kvalifikasjoner. Amfori har satt søkelys på levelønn, og har startet et innfasingsprogram som medfører at leverandører som skal få "bestått" etter en revisjon, på sikt må betale levelønn til alle sine arbeidere. Det vil være en opptrappingsplan med noen delmål, og etter ca. 3-4 år må det betales levelønn. Vi har selv vært i dialog med alle våre leverandører for å kartlegge deres holdning til å betale levelønn. I dialogen har vi sagt at vi ønsker å bidra til at leverandørene kan betale levelønn til sine arbeidere. Hos noen leverandører er vi en svært liten aktør. Hos andre er vi en betydelig aktør, og der har vi en større påvirkning. Dersom kun vårt selskap øker våre betalinger for å sikre levelønn til de som jobber på våre produksjonslinjer, vil dette kunne ha en negativ effekt. Dersom ikke andre merkevareleverandører gjør det samme, vil det medføre en urettferdighet dersom de som produserer for SWM får høyere lønn enn de som produserer for andre merkevarer på samme fabrikk. Dette kan også medføre en sikkerhetsrisiko for de som jobber konkret med våre tekstiler. Levelønn er altså et komplisert område som krever innsats fra mange ulike ledd. Det er derfor viktig at også Amfori har søkelys på levelønn. Det betyr at alle merkevareleverandører som er medlem av Amfori må betale tilstrekkelig til at arbeiderne kan få en lønn å leve av. Vi vil selv fortsette å rette søkelys på levelønn i vår dialog med leverandørene og vise at det er viktig for oss at levelønn for arbeidere med kun minimumslønn prioriteres.

SDG 13, Stopp klimaendringene

Ca. 60% av klimagassutslippene i tekstilbransjen skjer under farging og etterbehandling, garnpreparering og fiberproduksjon (Quantis, 2018). Ett tiltak for å kunne dokumentere miljøprestasjon og redusere klimagassutslippene, er at leverandører innretter produksjonen slik at de kan levere miljømerkede tekstiler. Vi intensiverer derfor innføring av flere tekstilgrupper som er miljøsertifisert ihht. EU Ecolabel eller Made in Green by Oeko-tex. 50% av solgt volum i 2023 var tekstiler med miljøsertifisering. Vi har per nå ikke oversikt over hvor omfattende reduksjon av klimagasser er som følge av disse tiltakene, men leverandører må ta bærekraftige grep i hele leverandørkjeden får å oppnå slik sertifisering. Vi skal starte arbeid med produktpass og LCA-analyser i 2024. Dette vil gi oss konkret kunnskap om påvirkningen av de ulike prosessene gjennom hele leverandørkjeden. Vi får da mulighet til å påvirke til mer bærekraftige prosesser der vi ser at avtrykkene i egen leverandørkjede er størst.

Bomullstekstiler er svært ressurskrevende, både når det gjelder kjemikaliebruk og vannforbruk. Det er vannmangel i Pakistan. Det er derfor et konkret mål for oss å erstatte bomull med mindre vannkrevende fiber i størst mulig grad, så lenge dette ikke påvirker levetiden til tekstilene. Foreløpig forskning har vist at kjemikaliebruk i fiberutvinning kan reduseres med inntil 90% ved å benytte Tencelfiber i stedet for bomull. Denne forskningen er imidlertid igangsatt av produsent og eier av det sertifiserte fiberet Tencel. Vi håper at det vil komme uavhengig forskning som kan vise om det totalt sett er mer bærekraftig med Tencel enn bomull. Inntil videre fortsetter vi med å øke andel Tencelfiber i produktgrupper som helsebekledning og sengetøy.

SDG 17, samarbeid for å nå målene

Vi tror vi på samarbeid for å nå våre egne mål og de krav som samfunnet forøvrig stiller til oss. Uten samarbeid med relevante interesseparter, som egne ansatte, kunder, forskningsmiljøer, interesseorganisasjoner, NGO'er, konkurrenter og andre deler av næringslivet, ser vi det som svært utfordrende å nå målene. Vi søker derfor aktivt samarbeid og kunnskap. Både for å dele av egne erfaringer, men også for å lære mer om hvilke tiltak vi selv bør iverksette. Vi deltar i mange ulike fora, både med egne foredrag og paneldebatter for å dele av egen kunnskap. Vi har knyttet kontakt med interessante miljøer som vi samarbeider med. Som resultat iverksettes det flere

konkrete samarbeidstiltak i 2024. Sammen med vaskeribransjen og forskningsmiljø starter vi et prosjekt der det skal måles konkret årsak til at tekstiler kasseres. Dette vil gi bransjen god kjennskap til årsaker, som igjen vil medføre at vi kan iverksette tiltak for å redusere antall innkjøpte tekstiler. Vi deltar også i prosjekter der det skal undersøkes i hvilken grad tekstilfiber kan benyttes i andre produkter slik at fibre ikke går tapt til forbrenning. Vi samarbeider også med store kunder om innsamling av utslitte tekstiler. Disse sender vi i fullastede lastebiler til resirkulering i Finland. I 2023 samlet vi inn mer enn 100 tonn tekstiler.

Vi i Sverre W. Monsen AS er svært opptatt av at vi skal bidra med tiltak som faktisk har en effekt. Tiltak som bærer preg av grønnvasking ønsker vi ikke å bruke tiden vår på, og vi forsøker derfor å være så åpen som mulig om de muligheter og utfordringer vi selv står overfor.

" Siden 1868 har vi vært en trygg produsent av tekstiler til alle livets faser "

August Jostein Nordvik
CEO

Styrets signatur

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Aryst H. Hall". The signature is written in a cursive style with large, flowing loops.

Bergen
11.03.2024

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Sverre W. Monsen AS

Adresse hovedkontor

Øvre Fyllingsvei 83

Viktigste merker, produkter og tjenester

Helsebekledning, helsetekstiler, hotelltekstiler, uniformer, dyner og puter, madrasser og andre tekstiler til det profesjonelle markedet.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Det arbeider 44 ansatte ved vårt hovedkontor i Bergen. Vår ledergruppe består av daglig leder, salgssjef, ansvarlig for supply chain, HR-ansvarlig og bærekraftsansvarlig. Vi har to salgsavdelinger, hver ledet av sin salgsansvarlige. Totalt er det 13 medarbeidere tilknyttet salgsavdelingene, inkludert salgssjefen. Vårt lager er lokalisert ved hovedkontoret i Bergen. Lagerets øverste leder har ansvar for to teamledere, som til sammen har ansvar for 18 ansatte. Lagerlederen har også ansvar for vår VAS-avdeling (brodering, trykk og søm), hvor det arbeider 2 medarbeidere. To medarbeidere er tilknyttet IT- og finansavdelingen. Vårt supply chain-team i Bergen består av 5 medarbeidere med ansvar for produksjon og innkjøp.

Sverre W. Monsen AS har et datterselskap i Litauen, Neo Textile, med 15 ansatte. Dette teamet består av tekstilingeniører, mønstertegnere, kvalitetsansvarlige med mer. De designer, utarbeider mønstre, kvalitetssikrer alle metervarer og andre komponenter, samt legger produksjonsordrer hos våre leverandører.

Sverre W. Monsen AS er leverandør av tekstiler til det profesjonelle markedet i Norge, inkludert sengetøy, frotté, arbeidsbekledning, uniformer og andre tekstiler. Våre hovedkunder er sykehus, sykehjem, industrielle vaskerier, hoteller, facility og klinikker.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

280 726 000

Antall ansatte

45

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen vesentlige organisatoriske endringer siden rapportering for 2022.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Camilla Valen, Sustainability Manager

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

camilla@swm.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

SWM er en leverandør av tekstiler. Vi eier ikke egne fabrikker, men kjøper produksjonskapasitet fra strategiske samarbeidspartnere, som produserer tekstilene basert på spesifikasjoner utviklet av vårt datterselskap, Neo Textile, i Litauen. Neo Textile har 15 ansatte med høy kompetanse innen tekstilfaget, inkludert tekstilingeniører og mønstertegnere. Vi har et dedikert supply chain-team i SWM, og ansatte i disse to avdelingene legger inn ordre direkte hos tre av våre leverandører og via to agenter som ordner med 13 andre leverandører. Disse agentene har vi samarbeidet med i mange år og kjenner våre leverandører svært godt.

Vi inngår ikke kortvarige avtaler fra ordre til ordre, men etablerer langsiktige kontrakter med et begrenset antall leverandører. Noen av disse har vi hatt et samarbeid med i over 30 år. Vår leverandørkjede er relativt omfattende, med ledd for råvarer, ginning, spinning, etterbehandling, veving eller strikking, og til slutt sammenstilling av tekstilene. Våre største leverandører utfører alle disse operasjonene selv, fra de kjøper inn råvarene til tekstilet er ferdig sammenstilt. Noen leverandører benytter seg av underleverandører i varierende grad. Disse leverandørene kjøper inn ferdig metervare og står for den siste ferdigstillingen av tekstilene. Vi i SWM har kontroll over produksjonen av metervare hos disse leverandørene. Vi legger inn metervareordrer og sørger for at de transporteres til leverandørene som skal fullføre tekstilene.

60 % av våre innkjøp av egneproduserte tekstiler foregår i Asia, hvorav 56% er fra Pakistan, 2% fra India og 2% fra Kina. De gjenværende 40% av produksjonen foregår i Europa, hovedsakelig i Litauen.

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

36

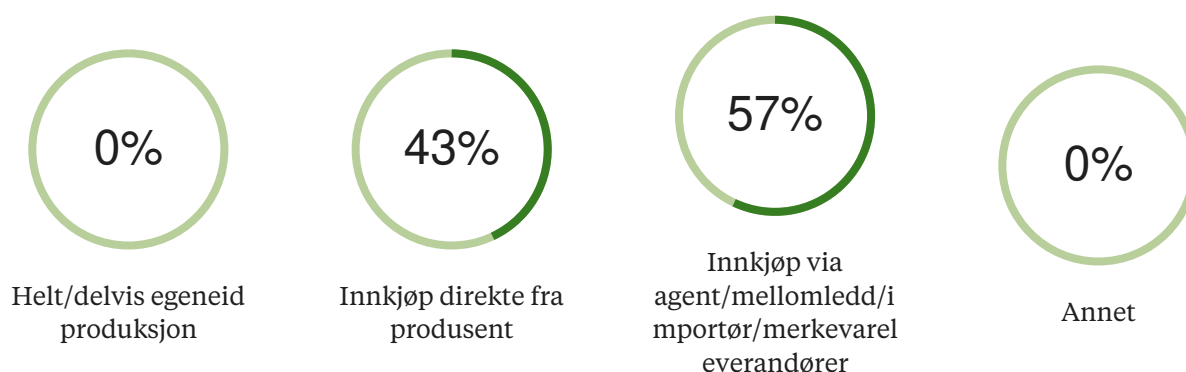

Kommentar til antall leverandører

Antall oppgitte leverandører er alle leverandører som produserer tekstiler direkte for SWM, samt der vi kjøper ferdige tekstiler fra andre leverandører. Resten av denne rapporten kommer til å konsentrere seg rundt leverandører som produserer direkte for SWM i Asia. Vi har 13 leverandører i Asia; 9 i Pakistan, 3 i Kina og en i India. 60% av våre innkjøp av tekstiler gjøres fra leverandører i Asia. Pakistan står for 56% av våre totale tekstilinnkjøp. Leverandører fra Europa dekker de resterende 40%.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Vi benytter agenter til å legge inn ordrene hos 13 av våre leverandører, som utgjør 57% av våre totale årlige innkjøp. Hos de gjenværende leverandørene legger vi selv inn ordrene. Vårt supply chain-team har et nært samarbeid med alle våre leverandører, uavhengig av hvem som legger inn ordrene.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Pakistan :	9
Kina :	3
India :	1
Den europeiske union :	23

Flere av fabrikkene vi samarbeider med er fullt integrerte og har derfor all produksjon fra spinning av garn til ferdig søm av tekstiler i samme fabrikk. De fabrikkene som ikke utfører alle operasjonene selv, bruker underleverandører. De viktigste underleverandørene er inkludert i de oppgitte tallene.

Opggi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

8 000

Antall produsenter dette er basert på

13

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

616

Kommentar til antall arbeidere

Våre produsenter følges opp av Amfori i henhold til BCSI's code of conduct. Tall på antall arbeidere innhentes fra revisjonsrapportene, som er tilgjengelig for oss på Amfori Sustainability Platform. I tillegg egen kjennskap til antall ansatte basert på egenrapportering fra våre leverandører. Vi har ikke oversikt over antall arbeidere hos de tre leverandørene i Kina. Disse har ikke egen produksjon, men setter ordre hos ulike leverandører. Vi har jobbet målrettet med å flytte produksjon fra Kina til Pakistan over flere år, og under 3% av våre innkjøp foretas nå fra Kina.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	India Pakistan
Polyester	India Pakistan
Tencel	Pakistan

De materialene vi anvender for metervare består i stor grad av bomull/polyester, polyester/Tencel og ren bomull. Vi har identifisert høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i bomullsproduksjonen. Dette inkluderer risiko for barnarbeid og tvangsarbeid i bomullsdyrkingen, samt fare for lav lønn blant arbeiderne. I tillegg er det betydelig forbruk av vann og pesticider i denne produksjonsprosessen. Tencel-fiberet stammer fra trebaserte materialer. Vi har også identifisert risiko for avskogning og klimagassutslipp knyttet til bruk av trebaserte materialer.

Disse risikoene er ikke spesifikt identifisert gjennom kjennskap til våre spesifikke råvareleveranser, men heller gjennom bruk av risikokartleggingsverktøy og andre kilder, slik som "Getting it Right" fra det danske instituttet for menneskerettigheter.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Bruk av BCI-bomull skal fases inn i 10-20% av våre volumprodukter som består av blanding av bomull og polyester

Status: Ca. 80% av bomullen vi bruker i våre volumprodukter er BCI-sertifisert bomull. I Pakistan utgjør BCI-bomull omtrent 80% av den tilgjengelige bomullen, noe som betyr at tilgangen til denne typen bomull er svært god.

2

Mål: Vi skal iverksette work-shopper på bærekraft i alle avdelinger, med oppstart i Q2 2023. Basert på work-shoppenes initiativer for å redusere våre utslipp i scope 1 og 2 skal vi sette vitenskapsbaserte mål.

Status: Workshopene er gjennomført. Vi har ikke fastsatt vitenskapsbaserte reduksjonsmål ennå, da vi avventer lanseringen av den nye standarden for tekstilbransjen. Den forventes å være klar i løpet av 2024.

3

Mål: Vi skal fortsette å jobbe for at flere kunder velger alternative fibre til bomull for å redusere kjemikalieforbruk (Tencel)

Status: Flere nye kommuner valgte helsebekledning med fiberblanding Tencel/polyester i 2023. Andel tekstiler med Tencel/Polyester til vaskeribransjen økte også i 2023.

4

Mål: Vi skal fortsette å jobbe for at våre produsenter intensiverer arbeidet med å bli sertifisert i henhold til EU Ecolabel eller Made in Green by Oeko-tex. slik at de kan levere flere miljøsertifiserte tekstiler til oss

Status: Alle våre største leverandører, med unntak av en, produserer nå miljøsertifiserte tekstiler. Over 50% av solgt volum i 2023 var av miljøsertifiserte tekstiler.

5

Mål: Vi skal starte produksjon av egne t-skjorter, produsert på fabrikk som kun benytter energi fra solceller i produksjonen. Tekstilene skal være mer holdbar enn produktene vi kjøper fra tredjeparter i dag.

Status: Produksjon ble igangsatt i 2023.

6

Mål: Vi skal starte kartlegging av vilje til å betale levelønn i stedet for minimumslønn hos produsenter som i dag bare betaler minimumslønn.

Vi gjennomførte en kartlegging av hva som er nødvendig for at alle arbeidere hos våre leverandører skal få en levelønn. Vårt selskap er villig til å betale mer for tekstilene hvis det er nødvendig. Imidlertid viser det seg at dette ikke er en enkel oppgave. Alle

Status : merkevareleverandørene må øke betalingen for at arbeiderne skal få økte lønninger. Det oppleves som urettferdig at kun arbeidere som jobber på SWM sine produksjonslinjer skal få høyere lønn. I tillegg kan dette potensielt utgjøre en sikkerhetsrisiko for de som eventuelt mottar høyere lønn enn andre, kun basert på hvilken kunde de produserer for, og ikke på grunn av sin kompetanse.

7

Mål : Vi skal ferdigstille revisjon og undersøkelser hos produsent som i 2022 sa opp 8 arbeidere, etter Clean Clothes Campaign og fagforening sitt syn, uten grunn. Saken ser ut til å ha flere sider, og vi skal søke mer informasjon om fakta hvis mulig.

Status : Det var svært utfordrende å finne lokale eksperter som kunne bistå oss med en uavhengig kartlegging av fakta i saken. Noen av arbeidernes situasjon ble løst, men vi klarte ikke å skaffe all den informasjonen vi trengte. Derfor ble saken lagt til side. Likevel opprettholder vi dialogen med leverandøren vår, og vi prioriterer fortsatt arbeidet med å kartlegge leverandørenes holdninger til fagforeningsmedlemskap og praksisen med å benytte kontraktører i stedet for faste ansettelse.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Den største påvirkningen på klimagassutslipp i tekstilbransjen skjer etter at tekstilene er solgt. Vi planlegger å måle levetiden til 10 av våre volumprodukter. Disse tekstilene vil bli utstyrt med RFID-chip for å kunne foreta nøyaktige målinger. Prosjektet vil pågå i 4-5 år for å oppnå nøyaktige målinger av levetiden. Tekstilene skal være i vanlig bruk og vask hos kundene for å sikre realistiske tester. Selv om den vanlige metoden er å teste tekstilene i laboratoriet, gir dette ikke en realistisk simulering av faktisk bruk og vask, og er derfor ikke et tilstrekkelig verktøy for måling. Dette tiltaket er knyttet til FNs bærekraftsmål nummer 12, som omhandler ansvarlig forbruk og produksjon. Målet er å skaffe kunnskap om den faktiske levetiden til tekstilene, slik at kvaliteten på produksjonen kan forbedres for å øke levetiden. Dette kan føre til at våre kunder kjøper færre tekstiler over tid.

2

Vi skal redusere vårt sortiment med inntil 40% unike produserte enheter og standardisere vårt sortiment. Dette for å ha en mer bærekraftig og effektiv produksjon. Dette tiltaket knyttes til SDG 12, ansvarlig forbruk og produksjon. Målet er å unngå å produsere små volumer og små spesialkolleksjoner. Både fordi dette ikke er bærekraftig, og fordi slike tekstiler kasseres oftere fordi de fyller opp lageret vårt og ikke er like salgbar som standardkolleksjoner.

3

Vi skal øke andel innsamlede utslitte tekstiler som skal sendes til resirkulering. Vi skal samle inn mer enn 100 tonn tekstiler i 2024.

Dette tiltaket knyttes til SDG 12, ansvarlig forbruk og produksjon, med vekt på ansvarlig produksjon. Når tekstilene resirkuleres kommer fibrene tilbake i verdikjeden og kan benyttes til nye produkter i stedet for å gå tapt til forbrenning.

4

Den største klimagasspåvirkningen skjer under produksjon av tekstilene og etter at tekstilene er solgt, altså når kunder bruker og vasker tekstilene. Vi skal øke andelen miljøsertifiserte tekstiler med 20% innen 2026. Dette tiltaket knyttes mot SDG 13, stopp klimaendringene. Målet er å redusere klimagassutslipp.

Videre skal vi intensivere opplæring og opplysningsarbeid til våre kunder om riktig vask og bruk om tekstilene. Målet er at tekstilene skal vaskes og behandles for at de skal vare lenger, og dette knytter seg til SDG 12, ansvarlig forbruk og produksjon.

5

En hendelse i 2022, hvor 8 arbeidere på en av fabrikkene vi benytter hevdet å ha fått sparken fordi de hadde organisert seg, har medført at vi øker vårt søkelys på hvorvidt det eksisterer frihet til å fagorganisere seg i vår leverandørkjede.

Vi har, i dialogmøter, erfart at det eksisterer en skepsis mot fagorganisering blant våre leverandører. Vi skal derfor kontakte ILO og andre naturlige ressurser for å få mer kunnskap om reell fagforeningsfrihet og kollektive forhandlinger i Pakistan generelt og i tekstilbransjen spesielt. Erfaringer fra disse dialogene legger grunnlag for videre tiltak. Vårt mål er at alle arbeidere i vår leverandørkjede skal ha tilgang til fagorganisasjoner hvis det er ønskelig, og at de skal ha reelle fora for kollektive forhandlinger. Dette tiltaket knyttes til SDG 8, anstendig arbeid og økonomisk vekst.

6

Vi skal starte arbeid med produktpass og LCA-analyser på våre tekstiler. Dette vil gi oss konkret kjennskap til faktisk påvirkning alle steder i vår leverandørkjede slik at vi kan gjøre tiltak for å redusere utslipp i egen leverandørkjede. Det vil også bidra til at kunder og andre interessenter får åpen informasjon om vår leverandørkjede og kan ta valg basert på dette.

7

100 % av alle ansatte i Sverre W. Monsen AS skal gjennomføre konsernets e-learningprogram om antikorrupsjon, varsling, etiske retningslinjer, miljøprofil, arbeid med menneskerettigheter og HMS-arbeid.

8

I 2022 ble det avdekket at en av våre leverandører benyttet kontraktører til store deler av sin arbeidsstyrke. Dette vil si at arbeiderne er ansatt hos kontraktør, og ikke i fabrikk de jobber i. Dette kan medføre vanskeligheter med å vite hvor arbeiderne for eksempel skal rette varsler, eller ta opp sine rettigheter dersom de ikke får det de har krav på. Vi har vært i dialog med flere av våre leverandører for å kartlegge om det er vanlig å benytte kontraktører i tekstilbransjen generelt, og i Pakistan generelt. Vårt umiddelbare inntrykk etter dialog er at dette er svært vanlig i tekstilbransjen. De fleste av våre leverandører har likevel hovedsakelig fast ansatte, selv om man i deler av leverandørkjeden tidvis må benytte seg av sesongarbeidere i tider med stor produksjon. Vi skal søke mer kunnskap om hvorvidt det er vanlig praksis å benytte seg av kontraktører. Basert på undersøkelsene vil vi beslutte eventuelle videre tiltak.

9

Vi skal fortsette vårt arbeid for at alle arbeidere i vår leverandørkjede skal ha en anstendig lønn de kan leve av. Vår største oppgave er å betale en pris for produktene våre som medfører at leverandørene har reell mulighet til å øke lønnen til arbeidere som lever på en minimumslønn. Vi har store kunder, både offentlige og private, som adresserer at det er viktig for dem at det betales levelønn til arbeiderne i vår leverandørkjede. Når det kommer til forhandlinger med de samme kundene, viser det seg imidlertid at betalingsviljen for dette er lav. Vi presses på priser og må tidvis redusere slik at vi har minimale marginer igjen. Vi har da ikke anledning å betale høyere

priser til våre leverandører. Dette er en stor utfordring som vi skal jobbe med våre kunder om over tid og etter hvert som vi øker våre priser til leverandørene våre.

10

Det er vannmangel i Pakistan. "USAID, Country profile Pakistan, 2018" viser til risiko ved å kjøpe vannintensive produkter fra land med vannmangel, og hevder at vi må bidra til å redusere kjøp av vannintensive produkter. Vi må derfor iverksette tiltak som kan bidra til reduksjon av vannbruk i vår leverandørkjede.

Vi skal derfor øke andel Tencel som erstatning for bomull.

Vi har leverandører som har investert i teknologi for å resirkulere vann. Vi skal påvirke leverandører som ikke har tilstrekkelig teknologi til å skaffe dette innen et par år.

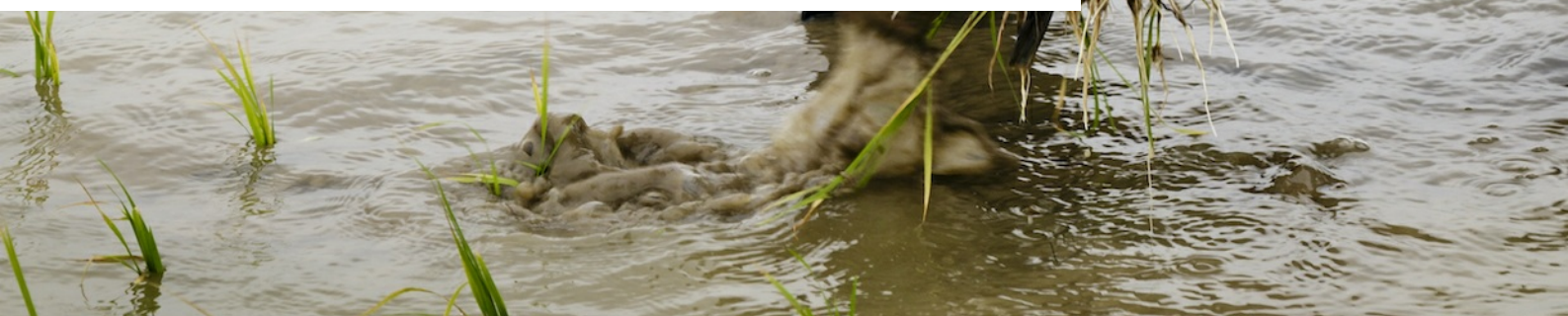

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://swm.no/nb-no/baerekraft>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

I våre retningslinjer for ansvarlig forretningsdrift uttrykker vi følgende:

Vårt overordnede mål innen bærekraft er å oppfylle og overgå forventningene til våre viktigste interessenter, samtidig som vi sikrer at vår innsats gir konkrete, positive resultater. Vi erkjenner at veien mot dette målet går gjennom dialog, ansvarlighet, åpenhet og kontinuerlig forbedring. FNs bærekraftsmål representerer verdens felles handlingsplan for bærekraftig utvikling, og Sverre W. Monsen AS er aktivt engasjert i å arbeide mot disse målene. Vi prioriterer spesielt SDG nr. 8 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst, nr. 12 - Ansvarlig forbruk og produksjon, nr. 13- Stoppe klimaendringene, og nr. 17 - Samarbeid for å nå målene. Selv om vi støtter alle bærekraftsmålene, fokuserer vi spesifikt på disse områdene.

Vi legger vekt på aktiv lytting og engasjement med våre interessenter, samt samarbeid med eksperter innen miljø- og sosiale spørsmål. Vår innsats overvåkes nøye, og eksterne parter gjennomfører uavhengige vurderinger av vår overholdelse.

Informasjon om våre retningslinjer for samfunnsansvar (CSR), mål og fremgang er tilgjengelig for alle interesserte, både gjennom direkte kommunikasjon og på vårt nettsted, swm.no.

Som en sentral del av våre retningslinjer, har Sverre W. Monsen AS, som medlem av FNs Global Compact, forpliktet seg til å følge de ti prinsippene for samfunnsansvar innen menneskerettigheter, arbeid, miljø og antikorrupsjon. Vi er fast bestemt på å integrere disse prinsippene i vår merkevare, ledelsesstrategi, organisasjonskultur og daglige drift.

Sverre W. Monsen er omfattet av Åpenhetsloven, og er forpliktet til å gjennomføre aktsomhetsanalyser for ansvarlig forretningsdrift. Som medlem av etisk handel Norge, benytter vi deres rapporteringsverktøy, som samsvarer med OECDs rammeverk. Vi foretar en risikobasert tilnærming for å sikre respekt og ivaretagelse av mennesker, samfunn og miljø, både internt og i hele leverandørkjeden.

Vi forventer at våre leverandører og partnere følger de samme prinsippene for ansvarlig forretningsdrift som oss. Alle våre leverandører har signert våre etiske retningslinjer og forplikter seg til å arbeide aktivt for å ivareta mennesker, miljø og dyrevelferd.

Vi erkjenner vårt ansvar for å bidra til gjenoppretting av eventuelle brudd, enten direkte eller indirekte forårsaket av våre aktiviteter. Dette ansvarliggjøres gjennom vår politikk for ansvarlig forretningsdrift, vår code of conduct, dialog med leverandører og et elektronisk varslingsystem for egne ansatte og ansatte i vår leverandørkjede.

På vårt nettsted fremhever vi vår bevissthet om tekstilbransjens påvirkning på klima og arbeidsforhold. Vi understreker vår innsats for å sikre trygge arbeidsforhold og minimere miljøpåvirkningen i produksjonsprosessen. Gjennom mange år med målrettet arbeid med bærekraftstiltak, har våre leverandører nådd høyere standarder. Arbeid med alle aspekter av bærekraft er viktigere enn noensinne. VI tar vårt ansvar på alvor.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Sverre W. Monsen AS har utarbeidet retningslinjer for ansvarlig forretningspraksis, i samsvar med Etisk Handel Norges prinsipper. Retningslinjene er basert på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, samt OECDs modell for aktsomhetsvurderinger i ansvarlig næringsliv. De er gjort kjent for alle ansatte og leverandører, og alle strategiske og taktiske leverandører har signert for å bekrefte sin vilje til å følge våre retningslinjer.

Ansatte med ansvar for innkjøp er godt kjent med vår innkjøpspolitikk, og egne retningslinjer for innkjøp er utarbeidet for å sikre at våre prosedyrer følges for å redusere risikoen for vår påvirkning på mennesker og miljø.

De etiske retningslinjene er forankret i vårt styre, ledergruppen og hos alle våre ansatte, og de blir jevnlig gjennomgått og revidert for å sikre at de er i tråd med våre erfaringer og utviklingen i vårt arbeid.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Bedriften har en bærekraftsansvarlig som arbeider på heltid med bærekraft og aktsomhet. Denne personen har ansvaret for å sikre gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger og risikoanalyser, samt å sørge for at vurderingene til enhver tid er relevante og at arbeidet implementeres i organisasjonen. Bærekraftsansvarlig rapporterer direkte til Daglig leder, som igjen rapporterer til styret. Vårt hovedfokus når det gjelder risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter er knyttet til vår leverandørkjede. De største utslippene fra vår virksomhet oppstår i vår leverandørkjede og etter at våre tekstiler er solgt, spesielt når kundene bruker og vasker produktene.

Det foregår et tverrfaglig samarbeid på tvers av avdelinger, hvor bærekraftsansvarlig koordinerer arbeidet og sikrer relevansen av selskapets tiltak. Vårt supply chain-team, bestående av innkjøpere, designansvarlige og produktansvarlige, er direkte involvert i arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Dette teamet har hovedansvaret for dialogen med våre leverandører når det gjelder tiltak for å minimere risikoen for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, samt for å implementere tiltak for å redusere utslipp av klimagasser og andre miljøpåvirkninger.

Salgsavdelingen spiller også en viktig rolle ved å veilede våre kunder i riktig bruk og vask av våre tekstiler, samt ved å påvirke dem til å velge de mest bærekraftige løsningene.

Vi er stolte av å være Miljøfyrtårnsertifisert, og har dermed forpliktet oss til å redusere avfall, transport og energiforbruk i vår virksomhet, i tillegg til å implementere tiltak i leverandørkjeden og blant våre kunder. Lagersjefen har ansvar for bedriftens transport og avfallshåndtering, og arbeider aktivt med sitt team for å redusere avfall og andre utslipp i vår virksomhet.

Vår forpliktelse til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger er nedfelt i våre retningslinjer for ansvarlig forretningsskikk og i vår code of conduct. Selv om selskapet er omfattet av Åpenhetsloven, er det vårt eget ønske om å være en ansvarlig aktør som er hoveddriveren bak vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er tydelig definert og forankret i stillingsbeskrivelsen til den ansvarlige for bærekraft. Bedriften vår er ISO 9001-sertifisert og har en detaljert prosessmanual som klart beskriver hver stillings ansvar for å aktivt bidra til bærekraftige initiativer. Rutiner for ansvarlige innkjøp er også nedfelt i prosessmanualen. Vi har ingen spesifikke økonomiske insentiver for arbeid med aktsomhetsvurderinger, men vi har utviklet egne KPI-er for bærekraft, og avdelingsledere blir målt på sin oppnåelse av disse.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Ansvaret for å lede arbeidet med å gjennomføre aktsomhetsvurderinger ligger hos Bærekraftsansvarlig. Videre er den tidligere supply chain manageren, nå forretningsutvikler, sterkt involvert. Begge har gjennomgått kurs og opplæring i dette arbeidet, blant annet gjennom Etisk Handel Norge. Aktsomhetsvurderinger er et omfattende og ansvarsfullt arbeid, så vi benytter oss regelmessig av eksterne kurs og seminarer, samt utfører egne studier kontinuerlig. Vi er også medlemmer av UN Global Compact og FutureProof, og drar nytte av deres kompetanse. CEO og Bærekraftsansvarlig fullførte studiet "Bærekraft som konkurransekraft" ved BI våren 2021. Aktsomhetsvurderinger utgjorde en betydelig del av kursets innhold, og vi hadde mange kompetente forelesere både eksternt og fra BI som belyste temaet bærekraft og aktsomhetsvurderinger. Bærekraftsansvarlig deler den nødvendige kunnskapen med resten av personalet som trenger grundigere forståelse av dette, og sikrer at tiltak blir implementert i hele organisasjonen.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Vår forpliktelse til å respektere mennesker, samfunn og miljø er fastlagt i selskapets strategi, som er forankret både i ledelsen og i styret. Vi har konkretisert vårt ansvar i våre retningslinjer for ansvarlig forretningspraksis. Hvert år rapporterer SWM om våre handlingsplaner til Etisk Handel Norge, UN Global Compact og Miljøfyrtårn. Bærekraft og aktsomhet er integrert i alle aspekter av vår forretningsvirksomhet.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Det er utarbeidet en bærekraftsstrategi med konkrete mål for 2022-2025. Ledelsen i SWM har utarbeidet konkrete mål og KPI-er for bærekraft og sosiale forhold for at organisasjonen skal jobbe målrettet med å nå disse. Daglig leder holdes løpende orientert, og rapporterer status til selskapets styre hvert kvartal.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

SWM er en relativt liten bedrift sett i en global sammenheng. Vi erkjenner at vår innflytelse kan være begrenset hos visse leverandører der vi utgjør en liten andel av deres totale produksjonsvolum. På samme måte er vi klar over at vi kan ha større innflytelse hos leverandører der vi utgjør en betydelig del av deres produksjonsvolum.

Det kan være utfordrende å direkte håndtere arbeidstakerrettigheter og HMS (helse, miljø og sikkerhet) hos våre leverandører og deres ansatte alene. Derfor har vi valgt å sette krav til at alle våre største leverandører må ha en sosial sertifisering, som for eksempel SA8000 eller WRAP, eller følges opp av Amfori basert på BSCI's code of conduct. Leverandørene blir jevnlig fulgt opp av tredjeparter gjennom både annonserte og uanmeldte revisjoner. Muligheten for innsyn og risikoen for å miste oss som kunder kan være tilstrekkelig til å veilede leverandørene mot samsvar, spesielt siden mange nasjonale reguleringer kan være mangelfulle eller ikke håndheves effektivt. I tillegg til dette, signerer alle leverandører i første og andre ledd SWMs Code of Conduct, inkludert vår RSL (Restricted Substances List). Vår Code of Conduct beskriver de forventningene vi har til at våre leverandører skal respektere grunnleggende menneskerettigheter i tråd med FN-konvensjonene og ILO-konvensjonen.

Selv om leverandørene har signert code of conduct og innehar en sosial sertifisering, er SWM klar over at slike tiltak ikke garanterer ivaretagelse av menneskerettighetene i leverandørkjeden. Rapporten "Not Fit-for-purpose" (MSI Integrity, 2020) påpeker at slike standarder i liten grad har positiv innvirkning på menneskerettighetene, blant annet fordi flerstakeholderinitiativene har begrenset makt til å holde selskaper ansvarlige ved brudd på menneskerettighetene. Rapporten understreker imidlertid at slike standarder kan være nyttige for å bygge tillit og for opplæring. Vi i SWM følger derfor med på forskningen og benytter våre nettverk, inkludert Etisk Handel Norge, UN Global Compact og FutureProof, for å lære mer om hva som faktisk bidrar til å forbedre menneskerettighetene i leverandørkjeden.

Vi anser vår egen innkjøpspraksis som en viktig bidragsyter i dette arbeidet. SWM har et godt samarbeid med våre leverandører og bruker møter til å diskutere slike spørsmål. Vi er bevisste på at et sterkt fokus på effektivitet, produktivitet og reduksjon av sløsing for å minimere kostnader i alle ledd, kan føre til at marginene til våre leverandører blir presset til et punkt der produktivitet og effektivitet går på bekostning av arbeidsvilkårene. Dette gjelder spesielt der leverandørene har begrenset makt og er villige til å imøtekomme våre krav som kunde for enhver pris. Dette krever at vi balanserer våre krav til leverandørene slik at kostnader reduseres uten at det går utover deres mulighet til å tilby gode arbeidsvilkår og å oppnå lønnsomhet i virksomheten. Vår oppmerksomhet er derfor rettet mot prosesseffektivisering og reduksjon av materialsøsing, i tråd med en tilnærming til grønn vekst. Dette realiseres gjennom kontinuerlig samarbeid med våre leverandører om lange ledetider og prognoser, samt gjennom regelmessige bestillinger som gir forutsigbarhet for leverandørene og sikrer at de kan betale sine arbeidere fremover i tid.

Vi samarbeider også om å utvikle mer effektive og ressursbesparende produksjonsmetoder. Et eksempel er investeringen i programvare som bidrar til å redusere svinn i produksjonen. En av våre største leverandører har investert i utstyr som gjør at de nå resirkulerer omtrent 100 tonn materialrester daglig. Disse ressursene blir omdannet til nytt garn.

Vi har målrettet jobbet med våre leverandører om disse spørsmålene i mange år. På denne reisen har vi avsluttet samarbeidet med noen få leverandører som over tid ikke viste vilje til å imøtekomme våre krav og forventninger. De største bestillingene går nå til leverandører som har etablert miljøstyringssystemer, som enten allerede kan levere produkter med de mest bærekraftige miljøsertifiseringene for vår bransje, eller som er i stand til å oppnå dette på kort sikt, og som er underlagt oppfølging fra tredjeparter. SWM bidrar også økonomisk til nødvendige sertifiseringer hos leverandørene.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I 2023 gjennomførte vi dialoger med ledelsen hos våre 14 største leverandører for å få innsikt i deres syn på fagforeninger. Disse samtalen fant sted gjennom fysiske møter på fabrikkene i Pakistan. Tilbakemeldingene vi mottok fra samtlige leverandører, uavhengig av hverandre, var at de var skeptiske til fagforeninger i Pakistan. De hadde en oppfatning av at fagforeningsmedlemskap ikke var til det beste for deres arbeidere. Flere av våre største leverandører har derfor etablert interne ansattekomiteer der de ansatte og ledelsen kunne møtes og diskutere ulike saker som opptar dem. Det var overraskende for oss å oppleve en så enhetlig holdning til dette temaet.

Vi ser på dette som en utfordring, da reell fagforeningsfrihet og kollektive forhandlinger er avgjørende arbeidstakerrettigheter. I 2024 skal vi derfor å søke mer innsikt i hvorvidt dette synet er utbredt blant arbeiderne, og om det gjelder spesifikt for tekstilbransjen eller om det er en generell oppfatning også i andre bransjer i Pakistan. Vi vil søke råd og kunnskap fra NGOer og fra ILO i denne prosessen. I tillegg skal vi møte den norske ambassaden i Pakistan, hvor vi blant annet vil spørre om deres kjennskap til reell fagforeningsfrihet generelt i Pakistan og spesielt i tekstilbransjen. Vi ble også oppmerksomme i 2023 på at ikke alle arbeidere i leverandørkjeden hadde fast ansettelse i fabrikk de jobbet i, men var ansatt gjennom kontraktører. Vi vil derfor undersøke nærmere om dette er vanlig og akseptabel praksis i tekstilbransjen i Pakistan.

Vi har ikke endret våre retningslinjer eller politikker basert på disse funnene. Våre forventninger forblir at det skal være reell fagforeningsfrihet og kollektive forhandlinger, og at våre leverandører skal følge pakistansk lov når det gjelder regulære ansettelser. Vi vil derfor fortsette å fokusere på disse temaene i dialog med våre leverandører. Samtidig erkjenner vi realitetene og forstår at vår innflytelse kan være begrenset hvis det er utbredt praksis å ansette arbeidere gjennom kontraktører, og hvis interne arbeidskomiteer viser seg å være den vanlige praksisen i tekstilbransjen i Pakistan. Resultatene av vår kommende opparbeiding av kunnskap og forståelse rundt disse temaene vil påvirke hvilke tiltak vi eventuelt iverksetter i fremtiden.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Tekstilenes holdbarhet	Miljø Avfall Materialbruk	India Pakistan
Kjemikalieforurensning	Miljø Utslipp	Pakistan
Menneskerettigheter ansatte i leverandørkjeden	Fagorganisering og kollektive forhandlinger	India Pakistan
Tekstilavfall	Miljø Avfall	Norge Pakistan
Menneskerettigheter ansatte i leverandørkjeden	Lønn	India Pakistan
Arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden	Arbeidstid	India Pakistan
Arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden	Regulære ansettelser	Pakistan
Klimagassutslipp	Drivhusgasser	Pakistan

Vi har gjennomført risikoanalyser basert på land, bransje og ulike deler av vår leverandørkjede, fra råvare til tekstilet er utslitt og skal kasseres eller resirkuleres. Våre prioriteringer av spesifikke områder å fokusere på i kommende periode er basert på identifiserte risikoområder fra våre kilder, i tillegg til vår egen kunnskap om vår leverandørkjede. Vi har valgt prioriterte områder innen menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter basert på vår kjennskap til egen leverandørkjede. De øvrige områdene har vi valgt å prioritere for å redusere

overforbruk, minske utslipp av kjemikalier og bidra til at tekstilfibre blir gjenbrukt i kjeden for å unngå at de går tapt gjennom forbrenning.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Rutiner for kartlegging og identifisering av risiko:

Bærekraftsansvarlig har det overordnede ansvaret for å sikre at selskapet systematisk kartlegger og identifiserer risiko som kan oppstå som en direkte eller indirekte følge av vår virksomhets aktiviteter.

De største risikoområdene for brudd på menneskerettigheter er lokalisert i vår leverandørkjede, og ikke i vår egen virksomhet. De betydelige miljøpåvirkningene fra vår virksomhet oppstår i leverandørkjeden og etter at vi har solgt tekstilene, i bruks-, vask- og avhendingsfasene.

Vi eier ikke egne fabrikker, men kjøper produksjonskapasitet fra fabrikker rundt om i verden. Vi har langsiktige samarbeidsforhold med alle våre leverandører, hovedsakelig lokalisert i Pakistan, hvor 56% av våre tekstiler produseres. I tillegg produseres 2% i Kina og 2% i India. Vi samarbeider med 13 leverandører totalt i Asia. De resterende 40% av produksjonen foregår i Europa, fordelt på 23 leverandører.

Deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen:

Vi har valgt å ikke fokusere vår risikovurdering for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter på vår produksjon i Europa, da dette anses som lavrisikoområder i henhold til Amforis Country Risk Classifications. Dette betyr imidlertid ikke at vi ikke er opptatt av de miljømessige aspektene ved produksjon som foregår i Europa. Vi jobber kontinuerlig med våre europeiske leverandører for å oppnå miljøsertifisering av deres produkter, samt andre bærekraftige tiltak. Disse er ikke inkludert i denne rapporten. Vi ekskluderer også vår egen virksomhet fra risikoanalysen, da vi årlig rapporterer om våre utslipp og rutiner for HMS til Miljøfyrtårn, og har handlingsplaner for tiltak i vår egen virksomhet.

Metoder for kartlegging:

Vår hovedkilde til å innhente konkret informasjon er gjennom direkte dialog med våre leverandører. I SWM har vi et dypt kjennskap til våre leverandører, og vi besøker fabrikkene flere ganger i året. Langsiktige samarbeidsforhold har ført til svært god dialog med leverandørene våre. Dialogen har utviklet seg positivt de siste ti årene, med økt åpenhet om forholdene i leverandørkjeden. Tidligere opplevde vi mer skepsis og lukkethet når vi diskuterte eventuelle risikoområder i leverandørkjeden. I dag er dialogen åpen, og vi har god innsikt i både utfordringer og positive faktorer i leverandørkjeden vår. Vårt kjennskap til leverandørkjeden danner derfor grunnlaget for de risikoområdene vi fokuserer på og jobber med til enhver tid. Vi er imidlertid nøye med å være oppmerksom på risikoområder som kan føre til skade på mennesker og miljø. Vi har derfor samlet mye kunnskap om forholdene i Pakistan, spesielt innen tekstilbransjen. Dette har vi oppnådd gjennom en rekke ulike verktøy og kilder i vårt arbeid med risikokartlegging.

SWM er medlem av Amfori. Amforis årlige Country Risk Classification er benyttet som overordnet rammeverk for å kategorisere leverandører på forventet risiko ut fra hvilket land de opererer i. Deres risikovurdering fordeler seg på områder som stemmerett, politisk stabilitet, myndigheters effektivitet, kvalitet på reguleringer, lover og korrupsjon.

SWM er medlem av Amfori. Amforis årlige Country Risk Classification er benyttet som overordnet rammeverk for å kategorisere leverandører etter forventet risiko basert på land. Deres risikovurdering omfatter områder som stemmerett, politisk stabilitet, myndighetenes effektivitet, kvaliteten på reguleringer, lover og korrupsjon.

I henhold til Country Risk Classification for 2021, har Pakistan en "overall risk" på 21,2 på en skala fra 0 til 100, der 0 representerer høyest risiko. Kina har en risiko på 41,2, og India på 47,9. Disse tre landene i Asia anses derfor som risikoområder. De europeiske landene vi handler med har svært lav risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, og regnes som lavrisikoområder. Derfor har vi valgt å konsentrere vår risikokartlegging på vår leverandørkjede i Asia, med spesielt fokus på Pakistan.

Rapporten "Getting it right", fra det danske institutt for menneskerettigheter, er benyttet for å kartlegge risikoområder i tekstilbransjen. Denne rapporten tar for seg dyrking og utvinning av materialer, forberedelse av metervarer, sying, innkjøpspraksis og leverandørdialog, transport og lager, forbruk og bruksfase, og til slutt avskaffelse av tekstilene. Dette gjelder for tekstilbransjen generelt:

Identifiserte risikoområder i dyrking og utvinning av materialer:

Tvangsarbeid og barnarbeid i bomullsdyrking, arbeidsmiljø- og forhold; særlig levelønn i bomullsdyrking, forbruk av vann og pesticider i bomullsdyrking, avskoging for trebaserte materialer, og klimagassutslipp for plastbaserte materialer.

Identifiserte risikoområder i forberedelse av metervarer:

Tvangsarbeid og barnarbeid, dårlige arbeidsforhold og manglende levelønn, manglende arbeidstakerrettigheter, bruk av farlige kjemikalier og manglende sikkerhetsutstyr, forbruk og forurensning av vann, klimautslipp.

Identifiserte risikoområder i sying:

Manglende arbeidstakerrettigheter, sårbare arbeidere; migrant- og hjemmearbeidende, arbeidsforhold; særlig levelønn, arbeidsmiljø; bygningssikkerhet og erosjon, seksuelt misbruk eller sjukane av kvinnelige arbeidere, klimautslipp, materialsøsing.

Identifiserte risikoområder i innkjøpspraksis og leverandørdialog:

Prisforhandlinger i forhold til levelønn, produksjonsplanlegging i forhold til overtid og stabile kontrakter, materiale- og designvalg i forhold til bærekraft, belønning av bærekraftsinnsats hos leverandør.

Identifiserte risikoområder i transport og lager:

Arbidsforhold og levelønn for sjåførere og lagerarbeidere, arbeidstid og arbeidspres, CO2-utslipp, emballasjeforbruk og gjenbruk.

Identifiserte risikoområder i forbruk og bruksfase:

Forretningsmodell basert på ikke bærekraftig forbruk med mange skiftende kolleksjoner, vann og energi ved vask, utslipp av mikroplast, holdbarhet.

Identifiserte risikoområder i avskaffelse av tekstilene:

Gjenbrukbarhet og avskaffelse av avfall.

DFØs "risikovurdering for brudd på menneskerettigheter i produksjon av arbeidstøy, fottøy og tekstil" er benyttet fordi den viser til identifiserte risikoområder i den konkrete bransjen vi opererer i; arbeidstøy og tekstiler. Den viser de mest relevante risikoområder innenfor både sammenstilling, komponenter og råvarer på lettere helsebekledning, sengetøy og frotte, som er våre største produktgrupper. Rapporten viser at det er svært høy risiko for brudd i råvareproduksjonen, og høy risiko i komponentproduksjon og sluttproduksjon:

Identifiserte risikoområder i råvareproduksjon av olje, bomull og kvarts:

Barnarbeid, dårlig helse og sikkerhet, dårlige arbeidsforhold, eksponering for kjemikalier, støv og miljøforurensning, lav lønn, mangel på fagforeningsrettigheter, påvirkning på lokalsamfunnene, seksuelle overgrep og tvangsarbeid.

Identifiserte risikoområder i komponentproduksjon av polyester og bomullsstoff:

Barnarbeid, brann og eksplosjon, dårlig helse og sikkerhet, eksponering for kjemikalier, lav lønn, mange på fagforeningsrettigheter, miljøforurensning, tvangsarbeid og urimelig overtid.

Identifiserte risikoområder i sluttproduksjon av arbeidstøy og tekstil:

Barnearbeid, dårlig helse og sikkerhet, lav lønn, mangel på fagforeningsrettigheter, tvangsarbeid, urimelig overtid, utnyttelse og diskriminering, utnyttning av fremmedarbeidere.

Som hjelp for å kategorisere våre produkter og landet de produseres i, har vi benyttet deler av Etisk handel Norges risikokartleggingsverktøy. Ifølge verktøyet er det en score på 5 for tvunget arbeid og fagforeningsfrihet og kollektive forhandlinger i Pakistan, på en skala fra 1-6. Barnearbeid, diskriminering, lønn og korrupsjon har en score på 4. Dette gir en gjennomsnittlig score på 4,3. Verktøyet gir anledning til å justere risikoscoren basert på egen kjennskap til forholdene det tar for seg. Vi har derfor justert ned risikoen der vi mener å ha dekning for å kunne gjøre dette. Vi kan ikke gi en garanti for at våre justeringer alltid er riktig, men vi er trygg nok til at vi fokuserer på områder vi mener vi må prioritere basert på denne kunnskapen.

Videre har vi benyttet andre kilder som tar for seg mer generelle risikoområder i Pakistan og i tekstilbransjen, og som gir råd om hva man bør foreta seg for å minimere risiko. Disse vil presenteres senere i rapporten i kapittel 3 om å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning.

Korrupsjon

Pakistan ranker på 120 av 180 plasser på korrupsjonsindeksen til Transparency International. Ifølge The Risk & Compliance Portal, Pakistan Corruption Report (2020) gjelder dette spesielt innen offentlige innkjøp.

Vi har også et godt overordnet bilde på hvilke miljømessige risikoområder som er ansett størst i vår bransje. Ca. 60% av klimagassutslippene i tekstilbransjen kommer fra etterbehandlinger, garnpreparering og fiberproduksjon. Vannforbruk har også stor negativ miljøpåvirkning (Quantis, 2018).

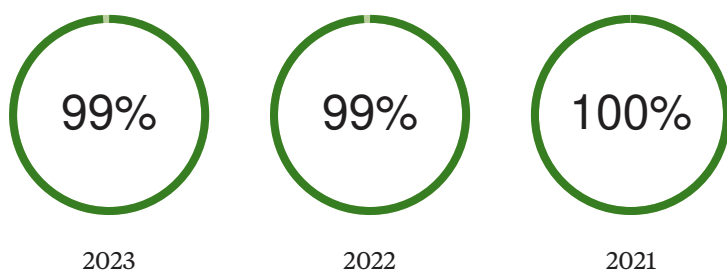
Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Gjelder for våre leverandører i høyrisikoland som Pakistan, India og Kina. Alle produsenter i Europa har også akseptert og signert.

Andel av bedriftens leverandører som bedriften har hatt forretningsforhold med i mer enn tre år

Vi fikk en ny leverandør i 2022. De resterende har vi hatt forretningsforhold med i mange år, enkelte i mer enn 30 år.

Andel leverandørbetalinger i rapporteringsåret som er utført i tide

Å sikre rettidig betaling til våre leverandører er et prioritert område for oss i vår innsats for ansvarlig forretningspraksis. Vi er bevisste på at forsinket betaling til leverandørene våre kan føre til vanskeligheter med å honorere lønnsforpliktelsene sine, og dette ønsker vi ikke å bidra til. Derfor betaler vi på forhånd i tilfeller der våre leverandører har behov for det for å kunne levere i henhold til avtalt tidspunkt.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi har en leverandør som under revisjon fikk kritikk for ikke å ha implementert sitt miljøstyringssystem godt nok i organisasjonen. Denne leverandøren jobber med å forbedre implementering av rutiner, og vi vil følge opp at dette skjer.

A woman in a blue lab coat and cap is shown in profile, looking down at a laptop in a laboratory setting. Other people in similar attire are visible in the background, working at their stations. The scene is brightly lit with overhead fluorescent lights.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FN's bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Tekstilenes holdbarhet
Overordnet mål :	Vi skal bidra til å hindre overforbruk ved å produsere de mest holdbare tekstilene i vår bransje.
Status :	Vår lange fartstid i bransjen har vist at våre tekstiler er svært holdbare. Dette vet vi fra tilbakemeldinger fra våre kunder. Vi ønsker likevel mer innsikt i hvorfor tekstilene kasseres.
Mål i rapporteringsåret :	Vi skal i 2024 starte opp et prosjekt sammen med to vaskerier og en forsker, som skal styre prosjektet. Tekstiler som kasseres skal analyseres og årsak til kassering skal kategoriseres.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Lang levetid på tekstiler er det viktigste miljømessige bærekraftstiltaket i tekstilbransjen, så lenge tekstilet benyttes til det er helt utslitt.

I 2024 starter vi opp et stort prosjekt i samarbeid med to av våre største vaskerikunder, med assistanse fra en forsker tilknyttet NF&TA. Målsettingen med prosjektet er å finne ut mer om hvorfor tekstiler kasseres. Det skal gjøres et omfattende arbeid der tekstiler som er ansett som kasserbare av vaskeriet skal plukkes ut for å lære mer om årsak til kassering. Er det feil med produktet? brukerfeil? prosessfeil under vask? er det sluttbrukers kasseringkriterier som er for høy? Målet er å få frem gode data slik at vi kan kommunisere resultatene. Resultatene vil benyttes til forbedringsprosesser i produksjonen, holdningskampanjer til kunder og sluttbrukere, vi vil se på kostnadseffektive reparasjonsprogrammer mm. Parallelt med dette tiltaket, skal vi inngå samarbeid med et vaskeri som skal måle faktisk antall ganger våre tekstiler kan vaskes før de må kasseres. Tekstilene som skal testes inneholder en RFID-chip. Vaskeriet har systemer for å lese av chipen hver gang tekstilet vaskes. Dette prosjektet vil gi oss verdifull innsikt i hvor lenge våre tekstiler varer, inkludert bruk og vask. Vanlige målemetoder er å teste tekstilene i laboratorier. Bruksfasen og vaskeprosessene som benyttes kan ikke testes i laboratorium.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer at kunnskap om årsak til at tekstiler kasseres skal bidra til effektive forbedringer slik at færre tekstiler kasseres i fremtiden. Prosjektet med å måle antall ganger tekstilet kan vaskes vil gi oss konkret informasjon om levetiden til hvert enkelt av våre tekstiler. Dette kan bidra til at vi iverksetter tiltak for å heve kvaliteten dersom den viser seg å ikke være tilstrekkelig holdbar for for eksempel en hel kontraktperiode på fire år.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Kjemikalieforurensning
Overordnet mål :	Øke andel tekstiler med miljøsertifisering EU-Ecolabel eller Made in Green by oekotex til 100% på våre volumvarer innen 2025.
Status :	50% av solgt volum i 2023 hadde slik sertifisering. Ansattebekledning og pasientbekledning som følger norsk standard ble sertifisert med Made in Green by oekotex i 2023.
Mål i rapporteringsåret :	Målet for 2023 var på 40% av solgt volum. Målet for 2024 er 55%.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi er i dialog med de leverandørene som ikke enda kan levere miljøsertifiserte tekstiler om å iverksette sertifiseringsprosess. Miljøsertifiserte tekstiler bidrar til reduksjon av klimagassutlipp og skadelige kjemikalier, i tillegg til at arbeidere får bedre og sikrere HMS-forhold på arbeidsplassen.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Det er vanskelig å anslå nøyaktig hvor mye klimagassutslipp og utslipp av skadelige kjemikalier vil reduseres som følge av miljøsertifiseringene hos våre leverandører. Ekspertise fra blant annet EU har uttalt at det å velge miljøsertifiserte produkter er et av de viktigste tiltakene tekstilbransjen kan bidra med, i tillegg til å bidra til overforbruk av tekstiler. Vi jobber derfor aktivt med de leverandørene som per i dag ikke er ferdige eller ikke har iverksatt prosessen med å kunne levere miljøsertifiserte tekstiler. Leverandører som ikke kan levere dette innen et par år vil bli vurdert erstattet.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Menneskerettigheter ansatte i leverandørkjeden
Overordnet mål :	Alle arbeidere i vår leverandørkjede skal ha reell fagforeningsfrihet.
Status :	Det er få arbeidere i leverandørkjeden som er fagorganisert i en formell fagforening. Flere av våre leverandører har egne interne arbeidskomiteere på egen arbeidsplass der representanter fra ansatte og ledelsen møtes.
Mål i rapporteringsåret :	Vi hadde som mål å kartlegge våre leverandørers holdning til fagforeninger i 2023, og dette ble gjort. I 2024 skal vi snakke med NGO er og ILO om status for organisasjonsfrihet i Pakistan.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi hadde samtaler med ledelsen hos alle våre leverandører i Pakistan i 2023. Samtalene foregikk ved at representant fra vårt selskap besøkte alle leverandørene i Pakistan. Samtlige leverandører uttrykte skepsis til fagforeningene i Pakistan. Flere antydte at fagforeningene var ansett som korrupte, og at det ikke nødvendigvis var i arbeidernes interesse å være fagforeningsmedlemmer. I 2024 skal vi søke mer kunnskap om hvorvidt det er reell grunn for arbeidere å frykte fagforeninger eller om dette er en holdning som ikke er av generell karakter. Vi vil søke hjelp fra organisasjoner som Etisk handel Norge og ILO for å finne mer ut av dette. Vi har også avtalt besøk på den norske ambassaden i Pakistan, der vi vil adressere det vi har erfart for å høre mer om hva de kan si om fagforeningsfrihet i Pakistan generelt og i tekstilbransjen spesielt.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Basert på videre kunnskap vil vi beslutte eventuelle videre tiltak. Det er viktig for oss at arbeidere i vår leverandørkjede har rett til kollektive forhandlinger. Uavhengig av om de er organisert eller ikke, forventer vi at de har mulighete til slike forhandlinger. Dette vil vi adressere i dialog med våre leverandører i 2024.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Tekstilavfall
Overordnet mål :	Vi skal samarbeide med våre kunder for å samle inn uslitte tekstiler til resirkulering. Overordnet mål er å samle inn ca. 300 tonn i året.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	Vi hadde ikke konkret mål for innsamling av tekstiler i 2023 da det var et oppstartsår og det var vanskelig å anslå antall tonn tekstiler som ville bli utslitt hos våre samarbeidende kunder. Vi sendte 100 tonn tekstiler til resirkulering i 2023. Målet for 2024 er å samle inn mer enn 100 tonn.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi ønsker å bidra til at tekstilfibre kommer tilbake i verdikjeden og ikke går tapt til forbrenning.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer å samle inn mer enn 100 tonn tekstiler til resirkulering.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Menneskerettigheter ansatte i leverandørkjeden
Overordnet mål :	Alle arbeidere som jobber i vår leverandørkjede skal ha en levelønn
Status :	Per i dag har alle arbeiderne minimumslønn eller mer. En del ansatte har betraktelig mer enn minimumslønn. Dette avhenger av hvilke kvalifikasjoner arbeiderne har og hvorvidt det kreves høy kompetanse for å utføre de ulike operasjonene. Det er likevel mange arbeidere som bare har minimumslønn hos en del av våre leverandører.
Mål i rapporteringsåret :	Å adressere at det er viktig for oss at alle arbeidere i vår leverandørkjede har en anstendig lønn å leve av. Vi forventer at arbeiderne skal ha en levelønn i løpet av et par år.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi hadde samtaler med alle våre leverandører om levelønn i rapporteringsåret. Vårt mål er at alle arbeidere i vår leverandørkjede skal kunne ha en lønn som de kan leve av. Det har derfor vært viktig å få mer kunnskap om hva som skal til for at fabrikkene kan betale levelønn til alle. Vi erfarte at det ikke er tilstrekkelig at kun vi betaler mer for tekstilene slik at arbeiderne som jobber for oss kan få økt lønn. Dersom ikke andre merkevarer gjør det samme, vil det være slik at kun arbeidere som jobber på våre konkrete produksjonslinjer får bedre betalt enn andre kolleger. I tillegg til at dette ikke er rettferdig, vil det kunne medføre en sikkerhetsrisiko for de som tjener mest.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Dette er et langsiktig arbeid, og vi tror ikke det er realistisk at alle arbeidere i vår leverandørkjede skal få en levelønn i løpet av 2024. Våre leverandører følges opp av Amfori i henhold til BSCI's code of conduct. For å bestå revisjoner, må leverandørene i løpet av et par år bevise at de betaler levelønn til sine arbeidere. Vi forventer at våre leverandører vil tilpasse seg dette. Alternativet er at de vil miste svært mange kunder som krever at leverandører følges opp av Amfori. Vi tillater oss derfor å håpe at lønninger heves til levelønn innen noen år, og vi kommer til å være i løpende dialog med våre leverandører slik at de forstår at dette er viktig for oss som deres kunde.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden
Overordnet mål :	Vårt selskap skal ikke påvirke unødig bruk av overtid hos våre leverandører
Status :	Tilbakemeldinger tilsier at vår innkjøpspraksis som hovedsak ikke medfører stor grad av overtid. Vi planlegger vår produksjon og setter produksjonsordrer 6. måneder frem i tid.
Mål i rapporteringsåret :	Vårt mål i 2023 var å jobbe tettere med flere store kunder for at de skal planlegge sine innkjøp. Dette gjorde vi, og målet for 2024 er at vi samarbeide med flere av våre litt mindre kunder om planlegging av sine innkjøp.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi jobber med stadig flere større kunder om at de skal planlegge sine innkjøp for en lengre periode frem i tid. Dersom vi evner å sette mange ordrer langt frem i tid (ca. 6 måneder), vil dette medføre en mer effektiv produksjonslinje for våre leverandører. De kan da gjøre sine innkjøp av råvarer og tilbehør så tidlig som mulig, og dermed unngå press også på sine underleverandører. Det vil også hindre unødig bruk av overtid.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Planlegging av produksjon medfører at vi ikke direkte påvirker unødig bruk av overtid i vår leverandørkjede. Et annet positivt resultat er at fabrikkene vet hvilken arbeidsstyrke de har behov for de neste 6 månedene basert på vår produksjon. Det er en utfordring for våre leverandører dersom mange av deres kunder ikke setter langsiktige og fremtidige ordre. De kan da ikke love sine arbeidere fast arbeid over tid, men må gjøre bruk av innleie for kortere perioder med stort arbeidspress. Vi ønsker at flest mulig arbeidere i vår leverandørkjede skal ha en forutsigbar og fast jobb.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden
Overordnet mål :	Alle ansatte i vår leverandørkjede skal ha regulære ansettelsesforhold
Status :	Vi har erfart at et betydelig antall arbeidere hos minst en av våre leverandører er ansatt eller leies inn via kontraktører. De har dermed ikke et fast ansettelsesforhold direkte hos den arbeidsgiveren de faktisk utfører arbeid for.
Mål i rapporteringsåret :	Vårt mål i 2023 var å øke vår kunnskap om praksis med innleie av arbeidere hos våre leverandører. Dette for å kunne planlegge eventuelle videre tiltak. Målet for 2024 er å undersøke arbeidskontrakter til arbeidere som er innleid via kontraktører, for å sikre at deres arbeidstakerrettigheter er ivarettatt.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

I dialog med våre leverandører har det fremkommet at innleie er relativt vanlig i tekstilbransjen. Det er ulike årsaker til det. Vi har erfart at hovedårsaken er at det er vanskelig for leverandørene å beregne arbeidsstyrke frem i tid, fordi de opererer i en bransje hvor mange kunder setter kortsiktige ordrer. Flere av våre leverandører produserer for forbrukermarkedet, som ofte følger kortsiktige trender og setter kortsiktige ordre. De shopper også ofte fra leverandør til leverandør. Vi opererer i en mer forutsigbar del av tekstilbransjen. Vi har produkter som lagerføres i mange år, og våre kunder ønsker i hovedsak ikke å bytte ut sine kolleksjoner hyppig. Dette medfører at vi produserer de samme produktene i mange år, og kan dermed innrette vår ordrelegging sånn at det foregår en jevnlig produksjon av samme produkter. I tillegg til at dette medfører effektivitetsforbedringer under produksjon, medfører det også at arbeidere blir spesialisert på våre produkter og kan jobbe med de i lang tid. Dette igjen medfører at det er viktig for fabrikkene å beholde arbeidere som har kompetanse til å produsere våre produkter. Det er en hard kamp om flinke tekstilarbeidere i flere provinser der vi har produksjon. Fabrikkene må derfor tilby fast arbeid for å beholde flinke medarbeidere. Dette gjelder spesielt der vårt selskap er en stor kunde som står for betydelig andel av deres totale produksjon. Hos leverandører der vi er en liten aktør, har vi en mye lavere grad av slik direkte påvirkning. Vi har også erfart at det er hos de største leverandørene at det er mest vanlig med innleie. Vi må derfor søke mer kunnskap om hvorvidt leverandører som benytter kontraktører som mellomledd bryter med lover om regulære ansettelsesforhold. Vi vil blant annet se om vi kan benytte Etisk handel Norge sine ressurser for å få mer kunnskap om praksis. Vi kommer også til å adressere dette i samtaler med den norske ambassaden i Pakistan, og vil kontakte ILO for å få mer kunnskap om teamet.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer å få tilstrekkelig kunnskap om praksis med innleie til at vi kan ta et selvstendig valg om vi kan fortsette å produsere hos leverandører som benytter seg av dette.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Klimagassutslipp
Overordnet mål :	Alle våre hovedprodukter skal være miljøsertifisert innen 2025.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	Målet for 2023 var at mer enn 40% av solgt volum skulle ha en miljøsertifisering. Målet for 2024 er at 60% skal ha sertifisering.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Miljøsertifiserte tekstiler bidrar til lavere utslipp av klimagasser.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Reduksjon av klimagasser.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Alle metervarer vi benytter har minimum økotex 100. Dette betyr at alle våre leverandører må følge følger REACH-regelverket. Dette medfører at skadelige kjemikalier ikke skal benyttes i våre tekstiler, noe som både reduserer utslipp av skadelige kjemikalier til vann, samt at det medfører bedre arbeidsforhold for arbeidere som ikke må håndtere de mest skadelige kjemikaliene.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Transport omfattes ikke av et av bærekraftsmålene spesielt, men transport står for en stor del av verdens klimagassutslipp, og kan påvirke både natur og miljø negativt. Vi jobber derfor målrettet for å redusere transport. Vi samlaste containere slik at de først transporteres når de er full. Dette gjelder transport fra Pakistan til Norge med skip. Dette gjøres i praksis ved at våre leverandører lokalisert i samme provins samarbeider når det kommer til transport. Når leverandørene til sammen har fylt opp en container skipes denne til Norge. Vi samarbeider også tett med våre kunder om volumberegninger. Vi har en del leveranser direkte fra fabrikk til kunde. På denne måten reduserer vi transportleddet, som vanligvis er fra havn til oss og så ut til kunde med bil- eller jernbane. For å redusere transport fra eget lager ut til kunde, jobber vi målrettet for å hindre delleveringer.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Vi jobber kontinuerlig med våre kunder for å få dem til å planlegge innkjøpene bedre sånn at vi kan sette faste programmer hos våre produsenter.

Fra ultimo 2019 til i dag har vi satt faste programmer på flere av våre større produktgrupper. Dette gjør våre produsenter i stand til å planlegge sin produksjon for SWM flere måneder fremover, noe som betyr effektivitetsforbedringer, mindre bruk av overtid, samt at arbeidere vet at de har trygg jobb i en viss periode.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vi har valgt at våre produkter skal sertifiseres ihht. EU Ecolabel eller Made in Green by økotex da dette er anerkjente og ledende standarder innen vår bransje.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vi har som krav at alle våre leverandører skal ha en sosial sertifisering eller medlemskap i Amfori slik at de følges opp i henhold til BSCI`s code of conduct. Fri fagorganisering og kollektive forhandlinger er en del av revisjonene. Som beskrevet tidligere i rapporten kartla vi i 2023 våre leverandørers holdninger til fagforeninger, og har basert på kartleggingen satt som konkret mål å søke mer kunnskap. Se nærmere beskrivelse tidligere i rapporten.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi bidrar til kompetanseheving og opplæring internt hos oss og hos våre kunder. Vi bidrar også i ulike fora der vi holder foredrag om vårt arbeid. Vi har ikke bidratt direkte med kompetanseheving hos våre leverandører, annet enn at vi har samarbeidet om at de skal få på plass miljøsertifiseringer. Vi har svært dyktige leverandører som har mye større kunnskap om sin bransje enn vi har. De har et stort fokus på effektivitet og energisparende tiltak, samt tiltak for å redusere svinn. Dette er deres egeninteresse, da det bedrer deres økonomi. Vi har også flere leverandører som bytter ut energikilder til fornybare kilder.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vi har retningslinjer på korrupsjon og bestikkelser som signeres av alle våre leverandører. Vi har også etiske retningslinjer internt i SWM for våre ansatte. Konsernet vi er en del av har nylig fått utviklet et e-learningprogram. Dette består av to moduler som alle våre ansatte må ta. Våre rutiner for å hindre korrupsjon og bestikkelser er en viktig del av opplæringsprogrammet.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Tilgangen til BCI-bomull er stor i Pakistan, og vi benytter derfor hovedsaklig BCI-bomull i tekstiler som produseres i Pakistan. Dette tiltaket medfører at bomullsbønder får opplæring i en mer effektivt og bærekraftig bomullsdyrking.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

Bærekraftansvarlig har overordnet ansvar for å overvåke effektene.

På leverandørnivå benytter vi 3. parter til å gjennomføre audits på sosiale forhold og miljømessige forhold på arbeidsplassene (via BSCI, WRAP og SA8000), samt at våre produsenter har ISO 14001-sertifiseringer e.l. og blir revidert på dette av sine sertifiserere. Arbeid med å lage LCA-analyser på våre produkter skal starte i 2024. Dette vil gi oss mer konkret kunnskap om klimagassutslipp i hele leverandørkjeden. Basert på kunnskapen som fremkommer da, vil vi kunne påvirke leverandører til å gjøre tiltak for å redusere utslipp der de er størst. Dette er et tiltak som det er mulig å overvåke effekten av.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Tiltak vi iverksetter baserer seg på inngående kunnskap fra ulike ekspertise om hva som er essensielt for tekstilbransjen. EU har snart klar en veiledning for offentlige innkjøpere som gjelder for vår bransje. Denne er lagt til grunn for DFØs arbeid med å lage en tilsvarende veileder for Norge. Vi har selv deltatt i oppstarten av arbeidet. Denne veilederen tar for seg alle vesentlige parameter for vår bransje. Tiltakene vi har iverksatt, og kommer til å iverksette, er tiltak som er beskrevet i veilederen. Det er utfordrende å si noe om den konkrete reduserte påvirkningen av hvert enkelt tiltak, men vi velger de løsningene som ekstern ekspertise har uttalt vil ha en positiv effekt.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi kommuniserer vår policy om håndtering av negativ påvirkning/skade på våre nettsider, i alle anbudsrunder, i kundemøter og i møter med andre samarbeidspartnere og interesseorganisasjoner.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Vi kommuniserer på vår nettside. Vår aktsomhetsvurdering publiseres på nettsiden. I anbudsrunder kommuniserer vi hvordan vi jobber med etikk og miljø og hvilke tiltak vi gjør for å begrense vårt miljømessige fotavtrykk. Vi deltar også i ulike forum der vi holder foredrag om vårt arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade. I 2023 hold vi blant annet foredrag i FutureProof, hos Miljømerking Norge, vi deltok i debattpanel under Arendalsuka, og vi holdt foredrag for Norske vaskeriers Kvalitetstilsyn.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Sverre W. Monsen AS er omfattet av Åpenhetsloven. Siden 01.07.2022 har vi lagt ut informasjon på vår nettside om hvem som kan kontaktes ved eventuelle spørsmål om vårt arbeid.

Vår aktsomhetsvurdering kan lastes direkte ned fra vår nettside.

Henvendelser angående åpenhetsloven skal rettes til Bærekraftansvarlig, som så vil håndtere henvendelsen.

Vi mottar mange henvendelser fra kunder som ønsker å vite hvordan vi ivaretar menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i vår leverandørkjede. Dette er hovedsaklig fra andre kunder og samarbeidspartnere som også er omfattet av Åpenhetsloven. De benytter i stor grad systemer som Factlines eller tilsvarende, som har standardiserte skjema som vi besvarer via en link.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Dersom det er saker som krever økonomisk kompensasjon eller annen kompensasjon, en offentlig unnskyldning eller at en skade på annen måte må utbedres som følge av vårt selskaps aktiviteter, vil SWM ta sitt ansvar og sørge for at slik utbedring finner sted. Ved behov vil selskapet søke ekstern rådgivning og ekspertise om hva som vil anses som rettferdig og forsvarlig utbedring.

Vi følger BSCI sin auditprosess. For leverandører der vi har RSP (Responsibility on a producer), er vi forpliktet til å assistere forbedringer for å oppnå bedre resultater på mål som går på arbeidsforhold, ansattes tilfredshet, miljømessige eller risikable forhold. I tilfeller der andre leverandører har RSP overfor en leverandør, følger vi med på rapportene og sørger for at det er fremgang i forbedringsarbeidet. Dersom det avdekkes kritikkverdige forhold i vår leverandørkjede, får vi melding om dette i auditrapportene uavhengig av hvem som har RSP for gjeldende leverandør. Vi vil i slike tilfeller samarbeide direkte med produsentene om å gjenopprette det som er oppdaget, i tillegg til at 3. parts auditororgan vil være involvert og informert i prosessen.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det har ikke vært oppdaget funn som har krevd gjenoppretting i rapporteringsperioden.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Vi har opprettet en egen varslingsside hvor våre interessenter kan kontakte oss. Vi har også laget en plakat som henger synlig på oppslagstavler i fabrikklokalene til våre leverandører, sammen med vår code of conduct. Plakaten viser til en link hvor man kan logge seg inn og varsle. Plakaten inneholder også en QR-kode som kan scannes, og man kommer da direkte inn på varslingssiden. Plakaten er også publisert på vår nettside.

Kontaktinformasjon:

Sverre W. Monsen AS
Camilla Valen, Sustainability Manager
camilla@swm.no